

Technische toelichting

Tippelzone Nijmegen

**Evaluatie zorgaanpak en scenario's voor
de toekomst**

Evaluatie zorgaanpak straatsekswerkers en toelichting op de vier scenario's

5.1.2e (gemeente Nijmegen)

5.1.2e (Bureau HHM)

19 april 2023

Stadhuis

Inhoud

- ☐ Inleiding
- ☐ Evaluatie zorgaanpak straatsekswerkers Nijmegen
- ☐ Borging van de zorgaanpak
- ☐ Juridische context
- ☐ Toelichting op scenario's
- ☐ Vragen

Inleiding

- ❑ Historische context
- ❑ Zorgaanpak en registratie
- ❑ Nieuwe ontwikkelingen

Historische context

❑ Beleid in 2007

- laatste wijziging beleid
- invoeren van registratieplicht als gevolg van overlast

❑ Actualisatie tippelzonebeleid in 2022

- Uitstapbeleid/ lotsverbetering
- Uitgangspunt wijziging: uitsterfconstructie in stand laten
- Voorwaarden:
 - ✓ Twee jaar (voorafgaand aan de wijziging) werkzaam als straatsekswerker
 - ✓ en/of gebruik maken van het zorgaanbod
- Doel:
 - ✓ Actueel beeld tippelzone
 - ✓ uitsterfconstructie (beperkt toelaten nieuwe registraties)
- Het aanwijzingsbesluit tippelzone:
 - ✓ is beheersmaatregel: beschermen van de openbare orde
 - ✓ mogelijk maken zorgaanbod voor straatsekswerkers (lotsverbetering)
- Er zijn 19 registraties verleend
- Twee aanvragen zijn geweigerd omdat deze niet voldoen aan de voorwaarden

Zorgaanpak straatsekswerkers

☐ Doelstellingen

- ✓ Zorg bieden aan alle straatsekswerkers werkzaam in Nijmegen
- ✓ Individuele straatsekswerkers motiveren en ondersteunen om uit straatsekswerk te stappen
- ✓ Ontwikkelen hulpmethodiek met inzet van specifieke expertise dat meer aansluit bij deze doelgroep met haar specifieke problematiek waardoor lotsverbetering ontstaat.

☐ Focus

- ✓ Lotsverbetering op gebied van zorg en veiligheid

☐ Aandachtspunten

- ✓ Goed casemanagement: persoonsgerichte aandacht, korte lijnen en out-of-the-box denken
- ✓ Wonen/huisvesting
- ✓ Zorg/behandeling

Feiten & realisatie

❑ Feiten

- ✓ Gestart met brede inventarisatie
- ✓ Met 19 vrouwen gestart in de zorgaanpak
- ✓ 3 van de 19 vrouwen zijn gestopt met sekswerk
- ✓ 9 van de 19 vrouwen overgedragen naar de reguliere hulpverlening
- ✓ Voor 10 vrouwen is vervolg nodig
- ✓ Momentopname: alle vrouwen onder dak
- ✓ Lange adem, veel geduld

❑ Realisatie

- ✓ Actualisatie registraties
- ✓ Opstart Stapteam
- ✓ Begeleiding, inzet casemanagers en ervaringsdeskundige
- ✓ Plan van aanpak op meerdere levensgebieden
- ✓ Time-out voorziening gerealiseerd
- ✓ Loods opgeknapt en verfraaid
- ✓ Begeleiding richting wonen gerealiseerd
- ✓ Begeleid naar behandeling (verslaving)
- ✓ Begeleid naar medische zorg
- ✓ Begeleiding bij aanvraag zorgverzekering, uitkering, bewindsvoering
- ✓ Kortom: lotsverbetering

De loods

Afronding en borging

☐ Wat loopt er nog?

- ✓ Pilot diagnostiek
- ✓ Borging werkzame elementen
- ✓ Afronding project augustus 2023

☐ Borging

- ✓ Borging elementen zorgaanpak bij ketenpartners
- ✓ Inzet casemanagers, Time-outvoorziening, ervaringsdeskundige
- ✓ Flexibel inzetbaar budget / 'doorbraakmiddelen'

Juridische procedures

☐ Er loopt een juridische procedure

- Twee registraties zijn geweigerd >> bezwaarprocedure
- Stichting Bureau Clara Wichmann (BCW)
- Juridische procedures zijn- met instemming van bezwaarmakers-
aangehouden totdat nieuw beleid wordt vastgesteld voor
tippelzone
- Door juridische aspecten: complex om bestendig en goed beleid te
ontwikkelen voor tippelzone

Juridische risico's - Privacy

☐ Registratie

- Registratie van straatsekswerkers is dilemma
- Registratie van straatsekswerkers is noodzakelijk (zwaarwegend algemeen belang) om:
 - ✓ beheersmaatregel uit te voeren
 - ✓ om toezicht te kunnen houden op tippelzone
 - ✓ om zorgaanbod mogelijk te maken
- Voor 2007 geen registratie en grote openbare orde problemen en overlast rondom de zone
- Nijmegen is de enige stad met tippelzone. Registratie loslaten en de zone openzetten heeft risico voor aanzuigende werking en aantasting van leefbaarheid rondom het gebied

☐ Landelijke wetgeving m.b.t. prostitutie is in het verleden steeds vastgelopen op het privacy-aspect

☐ Adviesorgaan RvS kritisch: registreren van prostituees is stigmatiserend

☐ Wetsvoorstel Wet gemeentelijke toezicht seksbedrijven: heeft als doelstelling een wettelijke grondslag in de Gemeentewet voor registratie van prostituees

☐ Onduidelijk of dit wetsvoorstel het gaat redden en wanneer het in werking gaat treden

☐ Tot die tijd is het privacy-aspect/ registratie van straatsekswerkers een juridisch risico in het tippelzonebeleid

Juridische risico's - Dienstenrichtlijn/ gelijkheidsbeginsel

❑ Dienstenrichtlijn / gelijkheidsbeginsel is belangrijk uitgangspunt

- Loslaten uitsterfconstructie betekent nieuwe registraties toelaten
- Huidige voorwaarden zijn gebaseerd op uitsterfconstructie. Loslaten hiervan betekent: vaststellen van nieuwe voorwaarden
- Voorwaarden voor in aanmerking komen voor registratie dient dan te voldoen aan de Dienstenrichtlijn
- Noodzakelijk in het algemeen belang en gelijkheidsbeginsel
- Voorwaarden als regiobinding of gebruik maken van zorgaanbod staan op gespannen voet met Dienstenrichtlijn
- *Bijvoorbeeld:* als maximumstelsel wordt gehanteerd met verdeelregels dan niet mogelijk om Nijmeegse straatsekswerkers (die gebruik maken van zorgaanbod) voorrang te geven. De verdeelregels dienen te voldoen aan gelijkheidsbeginsel
- Beleidsuitgangspunten (zoals gebruik maken van zorgaanbod en lotsverbetering) komen dan te vervallen

❑ Gevolgen

- Verdringing van kwetsbare straatsekswerkers
- Aanzuigende werking
- Toename overlast door wisselende registraties (vergroot bekendheid Nijmeegse tippelzone)

Scenario 1. Beperkte openstelling

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none">❑ Zone blijft in stand (conform huidig beleid en aanwijzingsbesluit)❑ Registratie van straatsekswerkers blijft gehandhaafd❑ Focus op lokale kwetsbare groep via de borging zorgaanpak in reguliere structuren❑ Beleid blijft gericht op uitsterfconstructie.	<ul style="list-style-type: none">❑ Instandhouding van uitsterfconstructie en registratieplicht is in strijd met het recht op privacy❑ Daarmee kent dit scenario juridische risico's❑ Wetswijziging t.a.v. registratie is mogelijk aanstaande❑ Als procedures worden voortgezet kan rechterlijke uitspraak betekenen dat huidige beleid van één op andere dag in strijd wordt verklaard met de wet❑ Kleine groep (19 personen), maakt nog gebruik van zone. Zolang tippelzone open is, wordt kans op uitstappen verkleind.	<ul style="list-style-type: none">❑ De tippelzone en aanwezigheid van zorg en beveiliging maakt tippelzone beheersbaar (openbare orde en overlast)❑ Op gebied van zorg en welzijn blijft kwetsbare doelgroep toegang houden tot zorgverlening. Deze groep blijft in beeld en de zone biedt een relatief veilige werkplek.

Scenario 2. Maximum stelsel

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Zone wordt opengesteld voor maximum aantal straatsekswerkers ❑ Op basis van verdeelsleutel (bijvoorbeeld loting) worden straatsekswerkers geregistreerd voor een nader te bepalen aantal jaren. ❑ Hierdoor nieuwe instroom mogelijk, maar gelimiteerd. ❑ Uitsterfconstructie wordt hiermee vervangen door een maximumstelsel. ❑ Er geldt geen verplichting meer om in beeld te zijn bij de zorgpartners. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Dit scenario vereist (nog steeds) registratie van straatsekswerkers. ❑ Er blijven juridische risico's m.b.t. de registratieplicht (recht op privacy) ❑ Afhankelijk van het te kiezen maximum kan er meer overlast ontstaan. Toename van aanzuigende werking tippelzone ❑ Verdeelsleutel en voorwaarden dienen te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel/ Dienstenrichtlijn. ❑ De tippelzone is dan niet meer uitsluitend voor kwetsbare doelgroep/ niet toekennen van aparte positie voor deze doelgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Kans om samen met partijen, via een constructie van collaborative governance, te werken aan nieuw beleid ❑ Minder kans op juridische procedures ❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor bredere groep sekswerkers.

Scenario 3. Volledige opening

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Volledig openstellen van tippelzone zonder verplichte registratie ❑ Optioneel verkennen of het hanteren van maximum met gebruik van dagpasjes wenselijk is. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Risico op toenemende overlast en openbare orde problemen ❑ Toename van aanzuigende werking van tippelzone ❑ Zicht vanuit de zorg op lokale straatsekswerkers wordt lastiger ❑ Risico op verdringingseffecten van de lokale kwetsbare doelgroep ❑ Afhankelijk van wel/geen maximumstelsel: vraag of locatie nog toereikend is ❑ Ook voor dagpasjes moeten persoonsgegevens worden verwerkt (leeftijdscontrole), brengt juridische risico's met zich mee. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Samen met betrokken partijen, via een constructie van collaborative governance, doorlopend werken aan nieuw beleid ❑ Minder kans op juridische procedures ❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor een bredere groep sekswerkers ❑ Mogelijkheden verkennen van nieuwe locatie.

Scenario 4. Volledige sluiting

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none">❑ Sluiten tippelzone en huiskamer de Cirkel❑ Intrekken van aanwijzingsbesluit en niet langer toegestaan om te tippelen in Nijmegen❑ Verkenning wenselijkheid om huiskamer de Cirkel bij IrisZorg ingericht te houden.	<ul style="list-style-type: none">❑ Verdwijnen van relatief veilige werkplek voor straatsekswerkers❑ Mogelijk toename agressie, misbruik en geweld tegen de sekswerkers.❑ Mogelijk toename van illegaliteit, minder zicht op straatsekswerkers.	<ul style="list-style-type: none">❑ Regie ligt bij bestuur en is niet afhankelijk van gerechtelijke procedures (bij beëindigen tippelzone en de te nemen stappen❑ Sluiting tippelzone geeft duidelijkheid❑ Straatsekswerk wordt verboden, handhaving van verbod is eenduidig.❑ Door sluiting tippelzone : kans op lotsverbetering (positieve prikkel om uit straatsekswerk te stappen).

Vragen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2